

Universitätsbibliothek Wuppertal

Aristophanis Comoediae Undecim

Graece Et Latine, Ad fidem optimorum Codicum MSS. emendatae cum nova octo Comoediarum interpretatione Latina, & notis ad singulas ineditis Stephani Bergleri nec non Caroli Andreae Dukeri ad quatuor priores. Accedunt Deperditarum Comoediarum Fragmenta, A Theod. Cantero Et Gul. Coddaeo Collecta, ...

Aristophanes

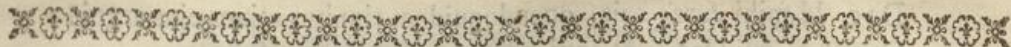
Lugduni Batavorum, MDCCLX

Actus quarti scena tertia

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

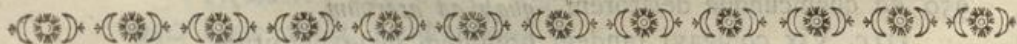
[urn:nbn:de:hbz:468-1-1115](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1115)

ACTUS QUARTI

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΟΥ ΛΑΜΑΧΟΥ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

- ΑΓΓ. **Δ**ικαιόπολι. ΔΙΚ. Τίς ἐστὶ; τί με βωφρεῖς; ΑΓΓ. Ὅτι
 Ἐκέλευσε Λάμαχος σε ταύτης τ' δραχμῆς
 960 Εἰς τὴν Χόας αὐτὰ μεταδόναι τ' κυχλῶν.
 Τειῶν δραχμῶν δ' ἐκέλευε Κωπαῖδ' ἐγγέλιω.
 ΔΙΚ. Ὅποιος ἔστος Λάμαχος τ' ἐγγέλιω;
 ΑΓΓ. Ὁ δεινός, ὁ ταλαύεινος, ὃς τ' Γοργόνα
 Πάλλη, κραδαίνων τρεῖς κατασκίβει λόφους.
 965 ΔΙΚ. Οὐκ ἂν μὰ Δί, εἰ δόη γέ μοι τιῶ' ἀσπίδα.
 Ἄλλὰ ἔπι ταίρηι τὴν λόφους κραδαίνετο.
 Ἦν δ' ἀπολιγαίνῃ, τὴν ἀγρονομίαν καλῶ.
 Ἐγὼ δ' ἐμαυτῶ τὸδε λαβὼν τὸ Φορτίον,
 Εἴσιμι ὑπαὶ πτερυγῶν κυχλῶν ἔκ κοψίχων.

ΣΤΡΟΦΗ ΣΤΙΧΩΝ ιζ'.

- 970 ΧΟΡ. **Ε**ἶδες ὦ, εἶδες, ὦ
 Πᾶσα πόλι, τ' φρονίμον ἄνδρα, τ' ὑπέροσφοι
 Σπεισάμηνον ἐμποικιὰ χεῖματ' ἀδιεμποικίῃ.
 Ὡν τὰ μὲν ἐν οἰκίᾳ
 Χεῖματ' τὰ δ' αὖ ὠρέπῃ χλιαρῶ κατεπίεν.
 975 Αὐτόματ' ἀγαθὰ τὰδὲ γὰρ πορίζεθ'.
 Οὐδέ ποτ' ἐγὼ πόλεμον οἶκαδ' ἀποδέξομαι,
 Οὐδέ παρ' ἐμοί ποτε τ' Ἀρμόδιον ἄσσει.)

Συγχα-

vf. 958. ΑΓΓ.] i. e. Ἄγγελο. Venit autem nuncius sive servus Lamachi ad aliquid petendum.

vf. 960. Εἰς τὴν Χόας] Festum apud Athenienses a poculis dictum. Χόας autem cum circumflexu de mensura accipi monet Scholiastes, ut in Nubibus vf. 1240. ἢ χόας χωρήσονται. & in Ecclesiast. vf. 45. οἶνον τρεῖς χόας.

vf. 963. Ὁ δεινός, ὁ ταλαύεινος] In Pace vf. 241. eadem haec epitheta tribuit Personae Belli. Sophocles in Ajaxe vf. 205. ὁ δεινός, ὁ μέγας ὠμοκρατὴς Αἴας. Acer ille & ingens atque ferax Ajax.

vf. 964. Κραδαίνων τρεῖς κατασκίβει λόφους] Aeschylus in Septemthebana vf. 390. τρεῖς κατασκίβει λόφους σείει, κρᾶναι χεῖματ' αἰμα. tres umbrosus cristas motas, cassidis capillitium. utitur & Comicus verbo σείειν in Pace vf. 1179. τρεῖς λόφους σείων.

vf. 965. Οὐκ ἂν] In Nubibus vf. 108. Ὅσον ἂν μὰ τὸν Διόνυσον εἰ δόη γέ μοι τὴν Φορτίαν.

vf. 967. Ἦν δ' ἀπολιγαίνῃ] Scholia: ἰδὼν δὲ Φορτίον, ἢ ἄλλοις ἐοικὸς παρὰ τὸ λεπτόν. i. e. Si autem tumultuabitur, aut acutum clamabit, ἢ λεπτόν, argutum.

vf. 969. Ἐπαὶ πτερυγῶν] In Avibus vf. 1426. ὑπαὶ πτερυγῶν

SCENA TERTIA.

NUNCIUS LAMACHI, DICAEOPOLIS.

- N**UNC. Dicaeopolis. DIC. Quis est? cur me vocas? NUNC. Quia
Jussit te Lamachus pro ista drachma
960 Ad Choas ipsi impertire aliquot turdos:
Pro tribus autem drachmis jussit te ei dare Copaïcam anguillam.
DIC. Qualis ille Lamachus, qui anguillam petit?
NUNC. Ille terribilis, ille durus, qui Gorgonem
Concutit, motans tres umbrosas cristas.
965 DIC. Non impertirem profecto, si mihi daret illum suum clypeum.
Sed ad falsamenta cristas suas motet, & se accingat.
Si vero turbas excitaverit, inspectores fori vocabo.
Ego autem assumtis his, quae emi,
Intrabo sub alis turdorum & merularum.

STROPHE VERSUUM XVII.

- 970 **C**HOR. Vidistis, vidistis ò
Cives omnes, virum prudentem & sapientissimum,
Ut pace facta, quae venalia sunt, emat;
Quorum alia domi
Sunt utilia: alia autem decet comedere calida:
975 Bona huic sponte suggeruntur omnia:
Nunquam ego Bellum domo excipiam,
Neque apud me unquam Harmodium cantabit,

Mecum

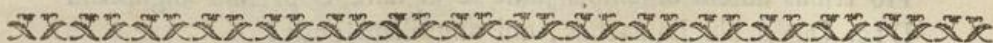
ῥῆζον τι προσκαλῶν σοφώτερον; Pro ἑπὶ utrobique Scholastes exponit per *μετὰ cum*.

Ibid. Κηρῶν] Dorice pro κηρῶν ut in Nubibus vs. 838. κηρῶν τεμύχη μεγάλαν ἀγαθῶν, κῆρα τ' ἐπιθυμῶν κηρῶν.
vs. 970. ΧΟΡ.] Chorus beatum praedicat Dicaeopolidem Pacis commodis fruentem, Bellumque detestatur.

vs. 976. Πόλεμον] Tanquam de homine aliquo loquitur de Bello. Etiam in Pace vs. 205. fingit personam Belli. Ceterum iste versus cum octo sequentibus, est parenthesis.

vs. 977. Τὸν Ἄρμῶδιον εἶπεται] Non potabit apud me, per metonymiam; nam in conviviis inter alia Carmina, quae dicebantur Scolia, cantabant etiam unum de Harmodio Athenienses; qui magnam laudem erat consecutus, quia tyrannidem Pisistratarum conatus fuerat destruere cum socio suo Aristogitone. Dicitur autem non tantum Ἄρμῶδιον εἶπαι, sed & Ἄρμῶδιε εἶπαι ut in Vespis vs. 1227. εἶπα δὲ πρῶτον Ἄρμῶδιε. & Ἄρμῶδιον καλῶν Antiphanes apud Athenaeum XV. p. 692. Ἄρμῶδιε ἐκαλεῖτο, Παιῖν ἦδοντο. Harmodius invocabatur, Paean canebatur.

- Συγκατακλινείς, ὅλι παροίνιος ἀνὴρ ἔφυ,
 Ὅσις ὅπι πάντ' ἀγάθ' ἔχοντας ὀπιτωμάσας,
 980 Εἰργάσατο πάντα κακά, κἀνέτραπε, κἀξέχθ',
 Κἀμάχετο· κὶ πρῶστέπ' πολλὰ πρῶκαλυμθῆναι,
 Πῖνε, κατάκεισο, λαβὲ τίμῃδε Φιλοτησίαν·
 Τὰς χάρακας ἦπε πολὺ μᾶλλον οἷ τῶ πρῶι,
 Ἐξέχθ' ἡμῶν βία τ' οἶνον ἐκ τ' ἀμπέλων·
 985 Τὰ δ' ὅπι τὸ δαῖπνον ἄμα, κὶ μεγάλα γε φρονεῖ·
 Τῷ βίῃ δ' ἐξέβαλε δαῖγμα τὰ πῖρα πρῶ τ' ἑυζῶν.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ, ΣΤΙΧΩΝ κ'.

- Ω Κύπειδι τῇ καλῇ κὶ Χάρισι ταῖς φίλους
 Ζύτροφε ἀγαλλογῇ,
 Ὡς καλὸν ἔχουσα τὸ πρῶστωπον ἀρ' ἐλάνθανες.
 990 Πῶς ἀν' ἐμὲ κὶ σέ τις ἔρωσ ξυμπαγάροι λαβῶν,
 Ὡσπρ' ὁ γεγραμμένος, ἔχων τέφανον ἀνθέμων;
 Ἡ πάνυ γερόντιον ἴσως νεύομικράς μα σύ.
 Ἀλλὰ σε λαβῶν, τεῖα δοκῶ γ' ἀν' εἶν πρῶσβαλεῖν·
 Πρῶτα μὲ ἀν', ἀμπελίδος ὄρχον ἐλάσαι μακρόν·
 995 Εἶτα πρῶτ' ἰοῖδε νέα μοσχίδια σικίδων·
 Καὶ τὸ τρίτον, ἡμείδος ὄρχον ὁ γέρον ὀδ',
 Καὶ πρῶτ' ἰοῖδε τὸ χρεῖον ἅπαν ἐλαΐδας οἷ κύκλω,
 Ὡτ' ἀλείφεται σ' ἀπ' αὐτῶν κἀμὲ ταῖς ἰσχυρίαις.

vñ. 979. Πάντ' ἀγάθ' ἔχοντας] De opiparis epulis. Amphicomicus apud Athenaeum III. p. 100. ἵς τὴν ἐσπερίαν χροταζέμενα πᾶσιν ἀγαθοῖς. Ad vesperam saturata omnigenis laetitibus. Noster in Vespis vñ. 1295. εὐδὲς γὰρ ὡς ἀπλητο πολλὰν κήραδων, ἐνάλλει, ἰσχύρα. Vide infra ad vñ. 1025.

Ibid. Ἐπιτωμάσας] Scholia: ἀντὶ τῶ, μετὰ φθογῆς ἐσπερίων. Pro, cum pernicie subito ingressus. Alias κάμω i. e. comessatio instituitur hilaritatis causa; nunc, quia ὁ Πότιμος Bellum, per profoporeciam, delectatur malis

hominum, dicitur ἐπιτωμάσαι, cum ingruit. Sic de Marte etiam Euripides in Phoenissis vñ. 746. κάμω ἀναυλότατον προχορῆαις. Tripartitas sine ullis tibiis comessabundus.

vñ. 984. Ἐκ τῶν ἀμπέλων] Dicendum erat ἐκ τῶν πῶιδων, ex dolis; non ἐκ τῶν ἀμπέλων, ex vitibus, inquit Scholiastes.

vñ. 985. Τὰ δ' ἰοῖ] Ita Ed. Aldina in Scholiis haec excerptit. In contextu habet τὰδ' uti & Junta & Farrei. Brubachii autem τὰδὲ. Est autem parenthesis ab αὐτῷ.

Mecum una accubens, nam vinolentus & contumeliosus homo est:

Qui ad nos bonorum copia laetos comissatum irruens,

980 Omnia mala nobis intulit, evertens omnia, effundens,

Et pugnans etiam: adhaec cum saepe eum provocarem *sic dicens*:

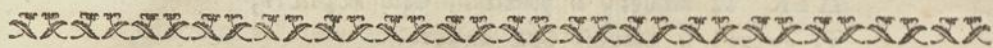
Bibe, accumbe, cape hoc amicitiae poculum;

Tunc ille multo magis igni accendebat ridicas,

Effundebatque nostrum vinum violenter e vitibus.

985 Ista ad coenam, simulque ipse superbit.

Et eiecit plumas ante ostium, vitae beatæ argumentum.

SYSTEMA PER PERICOPEN, VERSUUM XII.

Dic. ὁ Veneris formosae & Gratiarum
Socia pax,

Nescivi quam pulchra esses facie.

990 Quomodo me & te copulabit amor aliquis

Rosis coronatus, ut iste pictus:

Aut forte putas me nimis esse senem?

Sed si teprehendam, videor mihi adhuc tria adjecturus.

Primo quidem ducam viticulae sulcum (*ordinem*) longum:

995 Deinde juxta hunc tenera germina ficuum plantabo:

Tertio loco, sulcum vitis faciam senex ego:

Et circa praedium omne oleas feram,

Ut ambo ungamur oleo novilunii tempore.

αὐτόματα usque ad ἀμπίλων· respondent τὰ μὲν - τὰ δὲ.
vf. 987. Διαλλαγή] Quasi Puellam formosam alloquitur Pacem. Sic in Equitibus vf. 1383. δὲ δὲ ἴδ' αἰ σπασσῶσαι τὰ γέ.

vf. 991. Ὁ γεγραμμένον.] In tabula depictus. Aeschylus in Eumenidibus vf. 50. εἶδον ποτ' ἴδ' ὀνείως γεγραμμένης Δείωνος φέρσας. Vidi enim pictas aliquando illas (nempe Gorgonas) Phinei coenam auferentes. Dicaeopolis ad notam quandam picturam digitum intendit. Vide ad Plutum vf. 395.

vf. 992. Ἡ πάλιν] Ita Edd. pristinae; non ἡ πάλιν.

vf. 994. 995. 996. & 997. Ἀμπελίδων.] Hos quatuor versus imitatus est Aelianus Epistola 4. Ἐγὼ γὰρ ἀμπελίδων ὄρχον ἰδέσθαι, εἴτα μοσχίδια σκευιδίαν παρασκευάσας ἀπαρά, καὶ ἐν κίλῳ περὶ τὸ αὐτὸν κατέπιθον ἰδέσθαι. Ego enim postquam duxi viticulae ordinem, & deinde juxta plantavi tenera germina ficuum; etiam circa villam desitoli olivas. Loquitur autem Comicus allegorice de coitu, ut monet Scholiastes. Voce ἔρχομαι, quam bis ponit, alludit ad ἔρχεσθαι.